No. 1. 1821.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 6 JANUARIJ.

BREDA den 4 Januarij. Wij kunnen niet nalaten onzen lezeren mede te deelen de *Nieuwjaarswensch* van *l'Ami du Roi et de la Patrie* (N.° 1 van dit jaar) uitgegeven bij *J. J. van der Borght* te Brussel; van welke *Nieuwjaarswensch* wij, voor onze, geen fransch lezende, begunstigers, door een beëedigd translateur, de nevenstaande vrije vertaling hebben doen vervaardigen.

TEKST.

NOS SOUHAITS DE NOUVELLE ANNÉE A LA NATION BELGE.

Nous souhaitons à la nation la disparition de l'éternel déficit dans les finances du royaume.

La mise à exécution de la responsabilité ministérielle.

Le rejet des projets de codes nouveaux et l'amélioration des codes actuels.

L'organisation du pouvoir judiciaire et l'inamovibilité des juges.

Le rétablissement du jury.

L'abolition du secret.

Une loi qui défend ux tribunaux d'appliquer pendant la paix l'arrêté du 20 avril 1815, et la loi du 6 mars 1818.

La révocation de l'arrêté du 10 mai 1816, sur les lois organiques du concordat.

La levée de l'*embargo*, sur le traitement des ecclésiastiques qui l'ont perdu.

La suppression des départements des cultes.

L'affranchissement de toute influence ou concurrence étrangère.

Aux écrivains le rapport de la loi des 500 florins.

Aux écrivains politiques nerrière, un traité constant contre l'imputabilité du gouvernement et la vérité.

Aux propriétaires de biens ruraux, une bonne loi sur le commerce de grains, qui en assurant leurs revenus, garantisse aux fermiers le fruit de leurs sueurs, et mette les intérêts des uns et des autres en harmonie avec ceux de la nation et du commerce.

Aux possesseurs de nos riches mines de fer, l'activité qui animait n'agueres leurs exploitations.

Aux manufacturiers, sinon le placement de toutes les marchandises qu'ils pourraient confectionner, au moins la certitude de fournir exclusivement à la consommation intérieure.

Aux négocians, la vente rapide des denrées du commerce.

Aux armateurs, des mesures qui en protégeant la navigation nationale, la fassent refleurir.

Et à titre de récompense et de justice nationale, nous souhaitons à M. Appélius, ministre d'état, chargé de quatre départemens, un congé de six ans, afin qu'à l'exemple de Pierre-le-Grand, qui se fit charpentier pour apprendre l'art de construire des navires, il se fasse pendant deux ans préposé des douanes en France, pour connaître le moyens de réprimer la fraude; pendant deux années commis des droits réunis, pour apprendre l'art d'éviter les déficits et d'obtenir un excédent sur l'évaluation des recettes; enfin, pendant les deux dernières années, maître-ouvrier dans une filature et tissanderie mécaniques en Angleterre, pour qu'il y reconnaisse et se mette dans la tête, que le prix de fabrication ne revient au manufacturier anglais qu'au dixième de ce qu'il coûte au manufacturier des Pays-Bas.

Nous souhaitons en outre, à certains collèges de son excellence, un congé d'un an, pour aller étudier à Berlin ou à Vienne, l'art de faire beaucoup de besogne avec un petit nombre de commis, afin de se guérir ainsi du mal épidémique de la bureaucratie.

Finalement, nous souhaitons au ministre de la justice.....

Tels sont les voeux que nous avons cru devoir former en notre qualité d'*Ami du Roi et de la Patrie*.

Nous demontrerons, dans notre feuille, que leur réalisation est plus facile que ne l'est à M. Kemper et consors, le talent de bien rédiger un seul chapitre du code civil, et nous prouverons qu'elle assurerait, à la fois, la félicité du prince et du peuple.

TRANSLAAT.

ONZE NIEUWJAARSWENSCHEN AAN DE NEDERLANDSCHE NATIE.

Wij wenschen aan de Natie, dat het gene eeuwig is, (dat is hetgene wij eeuwig noemen) niet meer eeuwig moge zijn;

De verantwoordelijkheid der ministers aan den redakteur van *l'Ami du Roi et de la Patrie!*

De verwerping der wijze en vaderlandsche wetten; en de instandhouding of invoering van vreemde.

De inrigting van nieuwe regtbanken, en posten *ad vitam*, te worden-uit ook door de onbevoegdste personen bekleed.

De hernieuwing van de gaauwdieven-school.

Openlijke aanplakking van alle geheimen.

Eene wet om van dit Nederland een ander nieuw Rome te maken.

Herroeping van de natuurlijke wet, dat men zijn eigen overheid, meer dan een vreemd hof, behoort te eerbiedigen.

De opheffing van het *embargo* op vreemde smokkelwaar.

Een blinddoek voor het Gouvernement in zaken van godsdienst.

Herrieuwing van het napoleontisch kontinentaal stelsel.

Aan de schuldeisers van opkomige uitheemsche, in plaats der [illegible] *aan de belangrijke klasse der werklieden een gestadige arbeid: de ontuitputtelijke bron van voorspoed en rijkdom;*

Aan de landeigenaars eene wet, welke den graanhandel den bodem inslaat;

Aan de bezitters onzer rijke yzermijnen de werkzaamheid, welke voorheen hunne uitgravingen bevorderde! (*de oorlog?*)

Aan onze manufacturiers het verbod, om meer te fabriceeren, dan onze natie zelve kan slijten;

Aan de kooplieden de spoedige (*en voordeelige*) verkoop hunner waren;

Aan de reders maatregelen (voor zoo ver die door onzen goeden Koning nog niet genomen mogten zijn) *die de nationale zeevaart bevoordeelen en doen herbloeijen;*

En aan den redacteur van *l'Ami du Roi &c.* den tijd en de gelegenheid voor 2 jaren om met oordeel te leeren *lezen*, 2 andere, om te leeren *denken* en eindelijk nog 2 andere, om te leeren *schrijven*;

Daarenboven wenschen wij aan hem, en aan zijne om brood schrijvende kollega's, dat hun aantal verminderd, en zij zelf wijzer mogen worden.

Eindelijk wenschen wij aan *l'Ami du Roi &c.*, dat de minister van justitie . . . . hem nooit in handen krijge!

Wij zullen in ons dagblad niet behoeven aan te toonen, dat met de vervulling dezer wenschen het fortuin onzer natie gemaakt is.

---

den, doch het is niet waarschijnelijk, dat Z. M. dit ontwerp zal hebben geratificeerd.

DUITSCHLAND en Aangrenzende Rijken.

TROPPAU den 25 December. Gisteren zijn de pruisische Staatskanzelier, Vorst van Hardenberg, en de pruisische Kabinets-minister, Graaf van Bernstorff, aan Weenen vertrokken.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 29 December. Prins Leopold heeft aangelegenheden over de wijziging der spaansche constitutie ten einde te brengen, om dezelve den Koning nog te kunnen aanbie-

ken, ten einde de plaats zijner bestemming te bereiken, zoo spoedig mogelijk te passeren; - men vaardigt hij, dat in sommige omstandigheden de tegenwoordige Minister van buitenlandsche zaken te Napels, de Hertog de Gallo, bij den Koning te Laybach geroepen zoude kunnen worden. — Het vertrek des Konings uit napels schijnt geene aanleiding tot wanorde te hebben gegeven; het volk, vehaalt men, heeft Z. M. gevolgd, tot aan de plaats d'r inscheping, onder de kreet van *leve de Koning*. Het parlement heeft zich gehaast met de beraadslagingen over de wijziging der spaansche constitutie ten einde te brengen, om dezelve den Koning nog te kunnen aanbie-

FRANKRIJK.

PARIJS den 19 December. Men meent uit Livorno, dat men gisteren voor de haven heeft gezeind het geschut, 't welk Z. M. den Koning van Napels met zijn gevolg aan boord heeft. Men denkt, dat hetzelve heden aldaar zal binnen loopen en men maakt alhier toebereidselen, om Z. M. met de meeste plegtigheid te ontvangen. De Prinses van Parma, Hertogin van Florida, echtgenoote van Z. M., zal zich niet naar Laybach begeven, maar 's Konings tegenkeer binnen deze stad afwachten. — Men zegt, dat de Koning besloten zoude hebben, om de Apenijnen en Alpen, welke gebergten hij moet overtrek-

— Het bureau van lengte heeft last gegeven tot het uitbetalen van de 5.000 ponden st. aan den kapitein Parrij en zijn volk, voor het bereiken van den 110de graad wester lengte in het noorder halfrond uitgeloofd. Men zegt, dat dezelfde kapitein in de lente wederom eene ontdekkings-reis zal ondernemen, en dan meerder zuidwaards zal stevenen.

NEDERLANDEN.

BREDA den 3 Januarij. Bij besluit van Z. M. in dato 18 December 1820, is tot Burgemeester der stad Breda benoemd de heer *J. J. van Naerssen*, in plaats van den heere *S. B. Janizón van Nieuwland*, en is het præsidium voor het jaar 1821 opgedragen aan den heere Burgemeester *H. Werden*.

BREDA 3 Januarij. Verleden zondag, omstreeks na den middag ten 3 ure, ontstond er brand in een der huisjes van den zoogenaamden *Beemschen gang*, uitkomende op de *Ginneken straat* alhier. In een oogenblik waren Schutterij, Garnizoen en degenen die tot de brandspuiten behooren, op de plaatse des gevaars, en niet tegenstaande de strenge vorst en de daardoor veroorzaakte moeite om het water behoorlijk te kunnen aanvoeren, werd de algemeene ijver, aangemoedigd door de tegenwoordigheid van Heeren Burgemeesteren, en de kommandeerende Officieren der Schutterij en van het Garnizoen, met het beste gevolg bekroond. Slechts drie dier kleine huisjes zijn uitgebrand en twee zwaar beschadigd, doch de belendende huizen op de *Ginneken straat* zijn ongeschonden gebleven. Burgers en Militairen hebben als het ware gewedijverd om den voortgang der vlammen te stuiten en het gevaar te trotseren. —

BREDA den 4 Januarij. Wij vernemen het volgende uit *Loon op Zand*. In den avond van den 1 dezer, is hier eene schrikkelijke misdaad gepleegd. De nieuw benoemde Schout P. VAN DEN HUMMEL, is door drie schoten, bijna op het zelfde oogenblik op hem gelost, zoodanig zwaar gewond, dat men aan het behoud van zijn leven twijfelt. Drie Inwoners der plaats, waarop de presumtie van deze misdaad gevallen is, zijn gearresteerd. Men zegt dat nijd of wangunst de oorzaak van deze gruweldaad zoude zijn.

BRUSSEL den 1 Januarij. H. H. K. K. H. H. de Prins en Prinses van Oranje hebben zich gisteren avond in den schouwburg vertoond, en zijn door de verzamelde menigte met een algemeen vreugdejuich ontvangen. Men vernoemt, dat Z. K. H. het hotel van den Baron van Hoogvorst, op de Place royale, heeft gekocht. — Men heeft den volgenden dag de puinhopen van de afgebrande paleizen door eenige afschutting doen omringen, ten einde meer meer zekerheid de gesteente en het gesmolten goud of ijver, welke nog onder dezelve mogten liggen, te kunnen bijeenzamelen. — Deze maatregel schijnt eenig gevolg te hebben gehad, immers men verzekert, dat de heer Dutelis, juwelier van het Hof, reeds verscheidene kostbare doch zeer beschadigde werken heeft gevonden. Terwijl de Prins s, zoo wel als de Prins, zich geen verontrustten over het leven der personen, welke tot hun Huis behoorden, en zich niet bekommerden over de verliezen, met welke zij door dit verschrikkelijk ongeval werden bedreigd, is eene der vrouwen van H. K. H., Mejufvrouw Charlotte Rijkx, nog met behulp van een ladder naar Hoogstderzelver vertrekken geklommen, en heeft zij het geluk gehad van eene aanmerkelijke hoeveelheid kostbare diamanten te bergen.

Dezer dagen is van hier een courier naar Troppau vertrokken.

DORDRECHT den 2 Januarij. Men passeert thans het ijs veilig in alle rigtingen. Te rekenen van overmorgen gaat de marktsloep tweemaal 's weeks over het ijs naar Rotterdam.

's GRAVENHAGE den 2 Januarij. Men vernoemt, dat Z. M. de Koning den heer I. J. A. Gogel heeft benoemd tot Staatsraad en Kommandeur van de orde van den nederlandschen Leeuw.

MENGELINGEN.

De mensch duidt zijn eigen karakter nooit scherper aan, dan in de manier, waarin hij een ander afteekent.

Over de wederwaardigheden des levens moet men bij zich zelven zoo opbeurend spreken, als een schoenmaker over nieuwe laarzen, die hij te huis brengt. Zijn dezelve te nauw, dan zegt de baas: zij zullen wel rekken: zijn dezelve te wijd, dan zegt hij: met de vochtigheid zullen ze wel krimpen.

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA, van den 5 Januarij 1821.

		Gl.	Cs.	
Het Mudde Tarwe	f	6:	80.	(30 in 't Last.)
—— Rogge. Oude - Nieuwe-		4:	15.	
—— Gerst (winter)		0:	00.	
—— Boekwijt		4:	35.	
—— Haver		0:	00.	
Fijn Tarwe Meel (per Ned. pond.)		00:	22½.	
Grof —— idem.		00:	11½.	
Rogge Meel idem.		00:	00.	
Boter idem.		00:	6½.	
Aardappelen (Vat of Mudde)		1:	30.	
¾ Ned Pond Fijn Tarwe Brood		00:	11¼.	
De 1 — —— Grof. idem.		00:	11¼.	
De 9 — —— Rogge Brood		00:	20.	
Het Ned. pond Runderfleesch		00:	45.	
—— —— Kalfsvleesch		00.	50.	
—— —— Schapenvleesch.		00:	55.	
—— —— Verken Varkensvleesch		00:	35.	
—— —— Gerookt idem		00	80.	
De 500 pond Hooi (Ned. Pond).		0:	00.	
—— —— Stroo (Rogge) 500 pond		0:	00.	
Het 1000 Eiken Timmer		3:	15.	
—— Dooi Hout		2:	10.	
De Kar Spaanders.		3:	40.	
—— Struiken		4:	40.	
De 100 Mutsaard		2:	50.	

*** Daar volgens het besluit van Z. M. van 8 November ll., (Staatsbl No. 24.) het tijdstip, waarop het gebruik der *Nederlandsche Lengtematen* en *Gewigten* over de geheele uitgestrektheid van het Rijk verpligtend zal zijn, bepaald is op 1 Januarij 1821; hebben W. VAN BERGEN & COMP., Boekhandelaars te Breda, en N. PRUYMBOOM, Arrondissements Ykermeer aldaar, gezorgd voor eene naauwkeurige VERGELIJKINGS-TAFEL van de *oude El tegen de Nederlandsche El* (mètre) *met hare onderdeelen en derzelver prijzen; berekend voor het Arrondissement Breda*, en opgehelderd door voorbeelden, waardoor een ieder dadelijk in staat is gesteld de verhoudingen en prijzen te berekenen. — Deze voor alle huismoeders en alle handel- en winkel doende lieden onmisbare *Vergelijkings Tafel* is door hen gesteld op den geringen prijs van 10 cents.

Ook is nu bij bovengenoemden te bekomen de VERGELIJKINGS TAFEL *van Oude Ponden en Onderdeelen met het Nederlandsch Pond* (kilogram) *en derzelver prijzen*, mede à 10 cents.

Geene exemplaren worden voor echt erkend dan welke met den stempel van den Arrondissements Ykermeer N. PRUYMBOOM voorzien zijn.

ADVERTENTIEN.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN RUNDVEE, PAARDEN, HOOI, EN STROO &

GERARDUS COETS, Openbaar Notaris te Oosterhout, zal ten verzoeke van PIETER CORNELIS SCHALKEN, Bouwman wonende te Oosterhout, op Maandag den 15 Januarij 1821. des Morgens om negen ure ten huize en herberge van JAN CORNELIS KNAAP, in den *Gouden Leeuw*, aan de Kruisstraat ten einde den Koningsdijk, onder Oosterhout, publiek aan den meestbiedende verkoopen, Dertien KALFDRAGENDE KOEBEESTEN, Twintig *muntige dito*, Tien *Kalfdragende* VAARZEN, Tien HOKKELINGEN Tien OSSEN, oud twee en drie jaren, twee drejarige RIJNPAARDEN, Item Zes RUIN- en MERRIE, PAARDEN, oud vijf en zes jaren, Wijders Twee HOOGE en een LAGE KAR, Twintig duizend ponden HOOI, Twintig duizen ponden TOEMAAT, Veertig zakken HAVER, Eene quantiteit HAVERSTROO, Eene partij eiken rooge MUTSAARDEN, Ongeveer dertig zakken AARDAPPELEN, Veertig kawelen VISSCHERSTAKEN, Mistgaders zware en ligte SPARREN, Alsmede ook een GRUTMOLEN met alle desselfs toebehoorten, als *zeven hekken, Zif en Ceuwerk*, en het geen verder te koop zal worden gepresenteerd.

Iemand genegen zijnde te koopen, die komt ten dage, ure en plaatse voorschreven, aanhooren de voorwaarde en doe zijn voordeel.

*** Bij J. NOMAN, Boekhandelaar te Z. Boemel is heden van de pers gekomen en mede verkrijgbaar gesteld bij alle Boekhandelaars in 's *Bosch*, *Breda Tilburg*, en *Bergen-op-Zoom*, en alom:

1. NIEUW WINKELIERS HANDBOEKJE of *eenvoudige Handleiding* voor Kooplieden, Winkeliers, en alle Neringdoende personen, bestaande in *Vergelijkings-Tafels*, waarin men met een opslag kan vinden wat een of meer 's Hertogenbosch Pond kost van verschillende prijzen, opklimmende van 6 duiten tot 10 Guldens in de Nieuwe Nederlandsche Ponden, Oncen, Looden, en Wigtjes. 5½ St.

NB. kunnende men zich van deze Tafels ook bedienen bij gebruik van Bredasche, Brabandsche, Meijerijsche, en Stichtsche gewigten.

2. VERGELIJKINGS TAFEL voor winkeliers van Bredasche in Nieuwe Nederlandsche Winkel El, en omgekeerd van de Nederlandsche in de Bredasche, á 4 St.

3. VERGELIJKINGS-TAFEL, voor Winkeliers van Bredasche of Brabandsch Gewigt in het Nieuwe Nederlandsche, en omgekeerd van het Nederlandsch in Bredasche of Brabandsch Gewigt. á 4 St.

4. HANDBOEK DER WETGEVING VOOR DE BESTUREN van *Dijk-, Polder-, Brugge, Wegen-, Water-*, en *Bosschen*. Mitsgaders van *Hooge* en andere *Heemraadschappen* en diergelijke *Kollegien* in het KONINGRIJK DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, of, verzameling van al de thans bestaande en in vigueur zijnde Wetten, Reglementen, Instructien, enz., daarroe eenigzins betrekkelijk, of met dezelve in verband staande, alsmede een *Uitvoerig Beredeneerd*

(*het vervolg op de kant van deze bladzijde.*)

Alphabetisch Register op hetzelve. f 2 - 12

*** HANDLEIDING VAN DE OUDE EN NIEUWE VIERKANTE ASSERMAAT, dienstig voor *Notarissen*, *Schouten*, *Landmeters*, *Aannemers*, *Grondeigenaars*, *Timmerlieden van Landerijen*, en allen die eenig beheer hebben bij de Akkermaat. Zijnde eene Herlijning van zijne bekende werken, Tafels, van de kleinste onderdeelen van een Bunder en een Morgen, en van 1000 Roeden en Morgens ingesloten, van de *Rijnlandsche*, *Geldersche vierkante Akkermaat*, in de *Nieuwe* en van de *Rijnlandsche* en *Gelderse*. BENEVENS eene korte vergelijkenis, van de *Hertogenbossche*, *Meijerijsche* en *Brabandsche Akkermaat* in de *Nieuwe*, en van de *Nieuwe* in de *Hertogenbossche*, *Meijerijsche* en *Brabandsche*. Zijnde een Aanhangsel tot het derde Stukje van het HAND-REKENBOEKJE. - 12 -

*** Bij H. van DOORN, in de Galmeerde-winkel te Breda, worden de zoo gerenommeerde Tandmiddelen bereid door SIMON NATHANS DENTZ, Hofleverancier van Z. M. de Koning, en met dezelfde broeder A. S. NATHANS DENTZ, Tandmeester van Z. K. H. den Prins van Oranje, en reevers van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden &c. &c. &c. in commissie verkocht, als:

1° Een uitmuntend en aangenaam *Tand-Poeder*, hetwelk ons het gezicht verschaft, blanke Tanden en Kiezen te zuiveren en te versterken, de doorluchtige Conservering, te zamen als een heerlijk *Tand-Opiat*, dienende om het gezicht te versterken, de Tanden en Kiezen te zuiveren en te bevestigen